

HOŘEČEK NAHOŘKLÝ (*GENTIANELLA AMARELLA* /L./ BÔRNER) V ŽELEZNÝCH HORÁCH

Gentianella amarella (L.) Bôrner in the region
of the Železné hory Mountains

Martin KOHOUTEK¹, Jiří REJL²

¹Gymnázium Kolín, Žižkova 162, 282 02 Kolín

²Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Boženy Němcové 2625, 530 02 Pardubice

Hořeček nahořklý (*Gentianella amarella* (L.) Bôrner) je pro oblast Železných hor uváděn jako neznámý (HADÁČ et al. 1994). Citovaní autoři ho uvádějí celkem na 7 historických lokalitách: dvě lokality u Vápenného Podola (čtverec 6159b a 6160a), dvě lokality u Horky (čtverec 6161a a 6161b), u Brlohu (čtverec 5959c), u osady Studená Voda (čtverec 6161a) a Vrbatova Kostelce (čtverec 6161b).

Mezi obcemi Brloh a Podvrdy (okr. Pardubice) sleduje první z autorů již několik let lokalitu s několika desítkami jedinců hořečka nahořklého. Lokalita se nachází po pravé straně silnice mezi obcemi Mokošín - Podvrdy ve svahu nad jílovištěm, kde probíhá nepravidelná těžba jílu (čtverec 6059a). Svah je orientován východním směrem. Nadmořská výška lokality se pohybuje v rozmezí cca 250 až 260 m n.m.

Vzhledem k morfologickým znakům nalezených rostlin a charakteru lokality jsme rostoucí jedince určili jako ssp. *amarella* - hořeček nahořklý pravý (DOSTÁL 1989).

Hořeček nahořklý patří podle vyhlášky č. 395/92 Sb. k zákonu č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny mezi silně ohrožené druhy. V Červeném seznamu květeny ČSR (HOLUB et al. 1979) je uváděn jako taxon ohrožený. FALTYS (1995) hodnotí pro východní Čechy poddruh hořeček nahořklý pravý (*Gentianella amarella* ssp. *amarella* (L.) Bôrner) jako kriticky ohrožený.

Lokalita hořečku nahořklého pravého v Železných horách je ohrožena těžbou jílu. V rámci zachování lokality tohoto silně ohroženého druhu rostliny je nutné zachovat stávající lomovou hranu a těžbu orientovan směrem sever - jih.

Závěr

Pro oblast Železných hor není hořeček nahořklý již neznámým druhem. Lokalita s tímto silně ohroženým druhem rostliny se nachází ve svahu mezi obcemi Brloh a Podvrdy (okr. Pardubice) v počtu několika desítek jedinců. Lokalita je potenciálně ohrožena těžbou jílu.

Summary

Gentianella amarella as a critical threatened plant was found in the region of the Železné hory Mountains. There were dozens of plants on a sloppy locality near the villages Brloh and Podvrdy (district of Pardubice). Altitude of this locality is 250 – 260 m above sea-level and it is placed in the square No. 6059a. This place could be threatened by mining of clay.

Literatura

- DOSTÁL J., 1989: Nová květena ČSSR. Academia, Praha.
- FALTYS V., 1995: Přehled vyhynulých, nezvěstných a ohrožených taxonů cévnatých rostlin na území východních Čech. Agentura ochrany přírody a krajiny, Pardubice.
- HADAČ E., JIRÁSEK J., BUREŠ P., 1994: Květena Železných hor. Tiskárna AUGUSTA Litomyšl.
- HOLUB J., PROCHÁZKA F., ČEŘOVSKÝ J., 1979: Seznam vyhynulých, endemických a ohrožených taxonů vyšších rostlin květeny ČSR. 1. verze - Preslia, 51:213-237. Příloha č. II Vyhlašky Ministerstva životního prostředí č. 395/92 Sb. (Seznam zvláště chráněných druhů rostlin).

Došlo: 22.12.1999

Obr.: Hořeček nahořklý pravý (*Gentianella amarella* ssp. *amarella*) z popisované lokality. Foto: J. Kohoutek

Fig.: Photo of *Gentianella amarella* ssp. *amarella* from the mentioned locality (photo: J. Kohoutek).